

H-ZU

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

ASSAIG SOBRE LA CEGUESA

José Saramago

Informació pràctica del TNC

Sala Gran

Del 29/09/22 al 30/10/22

[#LaCeguesaTNC](#)

Horaris:

- Dimecres, dijous, divendres i dissabte a les 19 h
- Diumenge a les 19 h

Funció accessible:

- Divendres 14 d'octubre: funció amb audiodescripció, subtitulació al català*, bucle magnètic individual, so amplificat individual i visita tàctil (touch tour) amb [inscripció prèvia aquí](#).

Gira internacional d'Assaig sobre la ceguesa:

- Theatro Circo / Braga, 25 i 26 de novembre de 2022
- Teatro Aveirense / Aveiro, 3 de desembre de 2022
- Teatro Nacional São João, del 9 al 18 de desembre de 2022

Durada: 3 hores i 20 minuts amb entreacte inclòs

Edat recomanada: a partir de 16 anys

Espectacle en català i portuguès amb subtítols al català

Material de premsa disponible a www.tnc.cat/premsa

Preus:

Preu Jove (-50% per joves de fins a 35 anys)	14,50 €
Compra abans de l'estrena (25% de descompte)	21,75 €
Preu general	29 €

— Preu Jove: 50% de descompte per a joves de fins a 35 anys, Carnet Jove i aturats. Imprescindible acreditació.

— Compra abans de l'estrena (25% de descompte): compra abans de l'estrena (29/09/19h), +65 anys, grups (+10 persones), abonats/ades TNC (entrades fora de l'abonament), discapacitats (acompanyant gratuït) i famílies nombroses, monoparentals i d'acollida. Imprescindible acreditació.

— Preu general: preu de l'entrada sense descomptes.

Assaig sobre la ceguesa, de José Saramago

Adaptació i dramatúrgia	Clàudia Cedó
Direcció	Nuno Cardoso
Música	Pedro “Peixe” Cardoso
Escenografia	F. Ribeiro
Vestuari	Nídia Tusal
Il·luminació	Nuno Meira
So	Joel Azevedo
Vídeo	Luís Porto
Ajudant de direcció	Manuel Tur

Intèrprets: Ana Brandão, Ferran Carvajal, Joana Carvalho, Jordi Collet, Sérgio Sá Cunha, Montse Esteve, Paulo Freixinho, Adriana Fuertes, Gabriela Flores, Pedro Frias, Jorge Mota, Albert Prat, Lisa Reis i Maria Ribera

Producció

Teatro Nacional São João i Teatre Nacional de Catalunya

Agraïment especial a la Fundación José Saramago

Agraïments

Espectacle en català i portuguès amb subtítols en català

Equips tècnics i de gestió del TNC

El TNC continua amb la seva voluntat d'internacionalització

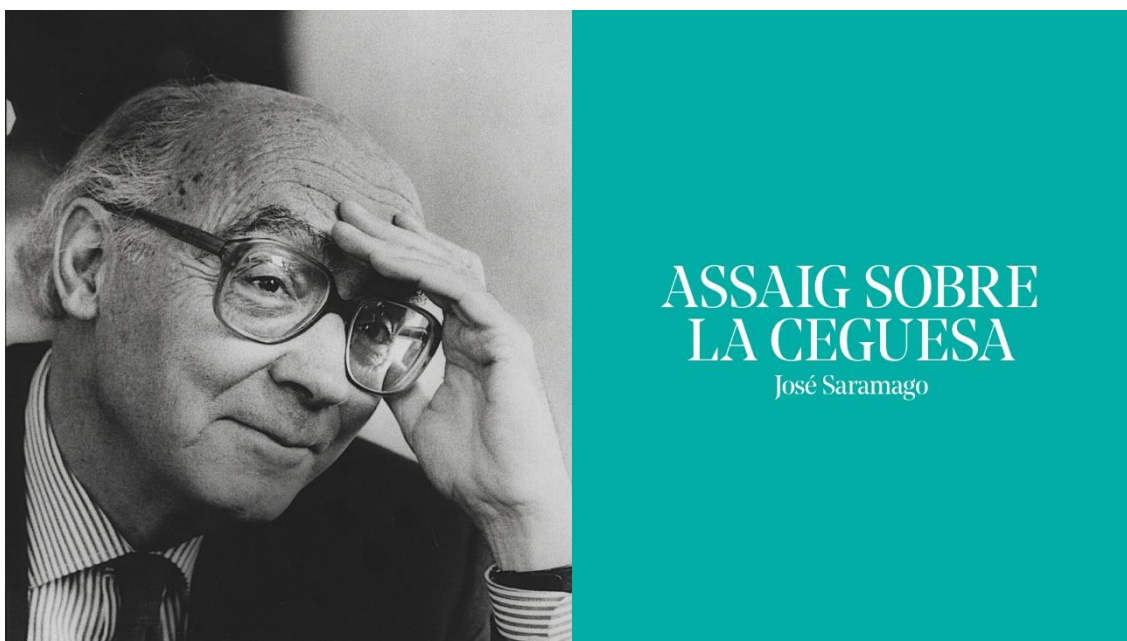
Assaig sobre la ceguesa és una mostra clara de la voluntat d'internacionalització del TNC. Durant la Temporada 2022-2023, el Teatre continua treballant els llaços de col·laboració amb altres teatres europeus i aposta per obres com: *Bovary*, un text de Michael De Cock a partir de *Madame Bovary* (de Gustave Flaubert) i amb direcció de Carme Portaceli; *Zona inundable*, una obra de Marta Barceló que obre un nou circuit de col·laboracions amb Palma de Mallorca, i a les quals també s'incorporarà, més endavant, Andorra; *Triptych*, l'última creació de la prestigiosa companyia belga Peeping Tom, o bé propostes com *TDDAY*, *Dramatúrgia emergent europea: Portugal*, i *Balls literaris*, projectes que neixen de les aliances entre els teatres de Between Lands.

***Assaig sobre la ceguesa* obre la Temporada 2022-2023 a la Sala Gran del TNC**

Tot coincidint amb el centenari del naixement de José Saramago (Premi Nobel de Literatura del 1998), Carme Portaceli obre la Sala Gran del TNC amb una de les novel·les més reconegudes de l'escriptor: *Assaig sobre la ceguesa*. L'obra ha estat adaptada al teatre amb dramatúrgia de Clàudia Cedó i direcció de Nuno Cardoso, i çes una coproducció del TNC i del Teatro Nacional São João de Porto.

L'espectacle es va estrenar a Porto el passat mes de juny i en acabar les funcions del TNC farà una gira internacional: del 10 al 19 de juny va estar en cartell a Porto, del 29 de setembre al 30 d'octubre a la Sala Gran del TNC, el 25 i el 26 de novembre de 2022 es podrà veure al Teatro Circo (Braga), el 3 de desembre del 2022 al Teatro Aveirense (Aveiro) i del 9 al 18 de desembre, es podrà tornar a veure al Teatro Nacional São João de Porto.

La producció compta amb mig repartiment català i mig repartiment portuguès, i l'obra s'interpreta en les dues llengües (amb subtítols). Amb: Ana Brandão, Paulo Calatré, Ferran Carvajal, Jordi Collet, Sérgio Sá Cunha, Montse Esteve, Paulo Freixinho, Adriana Fuertes, Gabriela Flores, Pedro Frias, Mafalda Lencastre, Jorge Mota, Albert Prat, Lisa Reis i Maria Ribera.

Una crítica a una societat podrida i profundament egoista

En el centenari del naixement de José Saramago, Premi Nobel de Literatura del 1998, portem a escena un dels seus llibres més coneguts: *Assaig sobre la ceguesa*.

Una pandèmia s'estén per tot el món: una plaga de ceguesa inexplicable i incurable. El govern aplica restriccions cada vegada més repressives i inútils per intentar frenar-ne el contagi.

La falta de recursos i les condicions extremes faran que la gent lluiti per sobreviure però que només aquells més immorals ho aconseguixin.

Nuno Cardoso, director de l'obra

Parlàvem amb la Carme Portaceli de fer alguna cosa plegats i va sortir el nom de Saramago, però em va semblar massa gran, massa proper, massa arriscat. Quan vaig sortir al balcó a fumar una cigarreta, a la plaça un indigent parlava amb Déu i la resta caminava a la seva, com si no poguessin veure'l i molt menys sentir-lo. Allà va ser quan ho vaig tenir clar i mirant la Carme vaig dir: «la ceguesa».

Han passat dos anys des d'aquella conversa, dos anys molt difícils. Rellegint *Assaig sobre la ceguesa*, el que en principi semblava una paràbola sobre la condició humana en un escenari inversemblant, ara era el nostre dia a dia. La por, la pèrdua, la impotència, l'esperança i la llibertat s'havien fet molt presents. Era com si, en lloc de llegir, estigués recordant.

Una faula sobre tenir els ulls oberts

Clàudia Cedó, adaptació i dramaturgia de l'obra

Fer l'adaptació teatral d'una obra literària que estimes és un plaer indescriptible. És un acte d'amor i una manera d'apropar-se íntimament al camí emocional que va recorre l'autor en el moment de la seva escriptura. És com anar seguint les seves petjades a la sorra i anar entenent com de gran era la seva petjada, quines decisions va prendre, com era el seu calçat i el terra de sota els seus peus. Llegir. Comprendre. Re-llegir. Re-comprendre. I traduir-ho tot plegat després a una altra llengua: la llengua del teatre. Aquesta és la teva missió. Que allò que l'autor volia dir continuï allà, en algun racó de l'escenari, bategant. Que les emocions que vas sentir tu llegint la novel·la les pugui sentir ara l'espectador mirant l'obra. Que les paraules (no totes, les que han sobreviscut al trasbals de l'adaptació) que habitaven el llibre i que et van generar a tu tantes preguntes, provoquin ara incògnites semblants al públic, escoltant-les vives en boca dels intèrprets.

Fer l'adaptació teatral d'*Assaig sobre la Ceguesa* de José Saramago ha estat, per a mi, un gran honor. Un plaer. Una experiència d'aprenentatge. Un gaudi, una obertura de mires. A estones un horror, una tortura. Ha estat una oportunitat de mirar-li les entranyes a aquesta obra que tant m'havia colpit en el seu moment, a la que tanta estima tinc, i aprofundir en les seves pàgines insondables que permeten una lectura, i una altra, i una altra, i una altra, descobrint-hi cada vegada algun tresor que no havies vist abans. Saramago diu que llegir-lo a ell és com anar per una carretera on han tret les senyals de trànsit: "el conductor ha d'estar més atent que mai". I és així, els signes de puntuació en l'escriptura de Saramago semblen haver desaparegut o haver perdut la seva utilitat inicial; l'ús que fa del llenguatge, la combinació dels temps verbals, no són els que estem acostumats a llegir. Són propis d'un narrador sorprenentment magnètic que no acostuma a aparèixer en la literatura: El narrador oral. Saramago l'utilitza i el converteix en un personatge més de la trama. Algú que et parla directament, que va canviant d'estil, que passa del present al passat sense un ordre aparent, que entra i surt de la història com vol, que et fa seguir aquesta carretera sense semàfors sense perdre's i que et permet viure la lectura d'una forma, en realitat, molt teatral. És per això, crec, que hi ha hagut quelcom molt natural en la traducció de Saramago al teatre.

Em sorprèn la immensa humanitat que embolcalla l'obra de Saramago. Malgrat la foscor, malgrat la ironia i el sarcasme, malgrat la duresa del que explica, la minuciosa descripció de la maldat d'alguns dels seus personatges, llegint-lo tinc sempre la sensació que una ombra esperançadora de profunda i lluminosa humanitat es projecta damunt tota la seva escriptura. Saramago té la immensa capacitat de comprendre pregonament l'ànima humana, de mirar-la de prop. A estones des de dins dels personatges, a estones des d'una distància prudent que li permet fer aflorar aquest humor negre portuguès amb el que els catalans connectem tan bé. Un humor que en lloc d'allunyar-te del drama dels personatges, t'apropa encara més a cadascun dels sentiments narrats, és com una distància propera, com la dissecció d'una víscera i l'observació d'un paisatge, tot alhora. I quan acabes de llegir el llibre –jo estava plorant, no només la primera vegada, totes les vegades– estàs en harmonia amb la teva espècie. T'impregna els ossos una mena de creença en els teus. Així visc jo la lectura d'*Assaig sobre la Ceguesa*, i també em passa amb altres obres de Saramago o amb el seu pensament. Que el noto pessimista i

enormement humà, a parts iguals. És com si el fet de dir “la vida no té un sentit” i “aquí estem, vivint-la” poguessin ser sentències compatibles i l’escolta de totes dues declamades a la vegada t’encengués a dins unes ganes irreprimibles d’apropar-te als teus i de cuidar-los.

Per a mi, *Assaig sobre la Ceguesa* és una faula d’alè universal sobre la responsabilitat de tenir els ulls oberts quan els que t’envolten els tenen tancats. Una història sobre la supervivència, sobre la moral, sobre l’amor, l’egoisme i la solidaritat. Sobre la conseqüència dels nostres actes i la possibilitat de viure un present que no té futur. Però *Assaig sobre la Ceguesa* també parla de justícia, de democràcia, d’organització social i d’antropologia. És una anàlisi exhaustiva de la societat on vivim. Una esfereïdora radiografia dels nostres temps i una reflexió profundament divertida sobre el sentit de la vida.

L'Europa de la diversitat, de les cultures, de les llengües

Carme Portaceli, directora artística del TNC

Assaig sobre la ceguesa, de Saramago, és una novel·la poderosa i impactant que ha adquirit una sorprenent ressonància aquests dies. Estem vivint una pandèmia al segle XXI; una guerra molt propera a nosaltres, tan indescriptible com les dues Guerres Mundials.

De què parlem quan parlem de ceguesa? Estem submergits en la hipercomunicació, sempre connectats, opinem encara que no ens ho demanin, encara que no ens basem en res, exercim una cruel i innecessària sinceritat que no té res a veure amb la veritable relació entre éssers humans. Tanmateix, cada dia ens trobem més sols; la solitud és la nova normalitat. El món ha esdevingut un arxipèlag de solitud.

Les xarxes socials han acabat amb el sentit de comunitat. Què és ser cec, doncs? Per què, si som cecs, revelem el pitjor comportament de nosaltres mateixos? Quan no podem veure-hi, l'individualisme s'apodera de tot allò que fem, perdem la capacitat de posar-nos al lloc de l'altre, deixem de sentir compassió, ens convertim en bèsties implacables. Brutal.

Només els que hi veuen són capaços de comprendre, de reaccionar, de patir, de ser pacients.

Tots aquests temes recorren la novel·la de Saramago. Analitza el comportament humà en temps difícils, i la metàfora de ser cec la tradueix en una situació apocalíptica per a la humanitat. Si no podem veure-hi, significa això la fi de la humanitat? Si ens aïllem, estem condemnats a la inexistència? Si deixem de ser una comunitat, si es prohibeixen els rituals, significa que la fi és a prop?

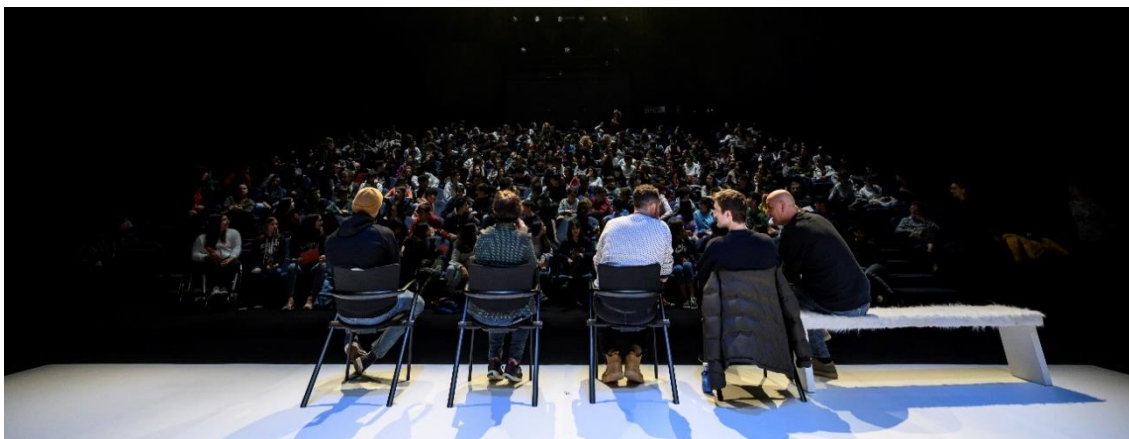
Quan el Nuno i jo parlàvem del centenari de Saramago i de fer alguna cosa junts, de complir el somni de compartir un projecte entre dos països europeus, amb un passat dictatorial molt recent, dues llengües llatines... I sent Saramago tan estimat a Espanya (quan jo era molt jove, creia que Saramago era espanyol per això) i tan estimat a Portugal, per tots dos era obvi que havíem de fer *Assaig sobre la ceguesa*.

La situació, la pandèmia, la por, la vulnerabilitat però, sobretot, la ceguesa.

Estem molt contents i ens sentim molt afortunats de poder portar aquesta obra mestra a l'escenari, de compartir aquest bonic projecte, d'ajuntar dues companyies i dos equips artístics, de barrejar els nostres dos bells idiomes a l'escenari, el català i el portuguès.

Només podem humanitzar-nos amb la paraula, amb l'art. Això ens fa obrir la ment, experimentar altres mons (aquell gran prodigi de la ment humana) però, sobretot, ens ajuda a somiar.

I aquesta és l'Europa en què creiem: l'Europa de la diversitat, de les cultures, de les llengües; l'Europa de la Democràcia.

Activitats paral·leles a l'espectacle

Col·loqui d'Assaig sobre la ceguesa moderat per Elisenda Roca

30/09/22, després de la funció, a la Sala Gran del TNC

Entrada lliure per als assistents a la funció

La moderadora de l'activitat serà Elisenda Roca, periodista, escriptora i directora teatral. Ha dirigit, produït i presentat programes de ràdio i televisió. En l'actualitat, és la veu del mític programa *Saber y Ganar* a La 2 de TVE. Col·labora als programes de ràdio *Las tardes de RNE*, a *El Balcó* de SER Catalunya i a *El Món* a RAC 1. Fa vint-i-cinc anys que escriu per a petits i joves. Els seus contes i novel·les han estat traduïts a catorze idiomes.

Entre els nombrosos premis que ha rebut al llarg dels seus quaranta anys dedicada al món de la comunicació i la cultura destaquen l'Òmnium Cultural de Ràdio, el Premi Ondas de Televisió i el Premi Butaca de Teatre.

Els col·loquis sobre els espectacles compten amb la presència d'una persona destacada de la nostra cultura i els membres de la companyia. Una ocasió única per aprofundir en cada proposta escènica amb la mirada particular d'un espectador privilegiat.

Funció especial amb llibreters (activitat conjunta amb l'Editorial Navona)

Dijous 6 d'octubre

A les 18.30 h, al TNC

L'estrena al TNC coincideix amb la publicació al català d'*Assaig sobre la ceguesa* feta per l'editorial Navona. És per això que, el dijous 6 d'octubre, el TNC farà una funció especial per a llibreters gràcies a la col·laboració amb l'editorial Navona. A les 18.30 h, l'ajudant de direcció d'*Assaig sobre la ceguesa*, Manuel Tur, farà

una breu introducció de l'obra als assistents i els explicarà com ha estat el procés de creació del muntatge. A continuació, a les 19 h, comença la representació de la Sala Gran.

Jo també vaig al TNC: 'L'embolic dels sentits'

Taller per a infants

Diumenge 9 d'octubre, durant la funció d'*Assaig sobre la ceguesa*

Edat recomanada: de 6 a 11 anys

Mentre els adults assisteixen a la funció d'*Assaig sobre la ceguesa*, els més menuts poden estar gaudint d'una activitat lúdica. Toca, olora, mira, tasta, escolta. Entrena els teus sentits i descobriràs com veure-hi sense mirar, com escoltar amb l'olor o com tocar amb el so. Sentits barrejats, sentits que no van sols i que s'ajuden els uns als altres. Comença l'embolic, comença el joc!

MECENES

Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors

 Fundació "la Caixa"

Benefactors

Col·laboradors

Mitjans de comunicació

Servei educatiu

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Projecte Tàndem